

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/8/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7717212943
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7717212943.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu: R. Q., V. XX.X.XXXX, P. Y. XX, proti žalovanej: R.I. K., V. XX.X.XXXX, P. Y. XX, zastúpenou JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Kpt. Nálepku č.8, IČO: 31 976 204, o vrátenie veci do pôvodného stavu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 2. mája 2018 č.k. 7C/50/2017 - 63 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť vrátiť do pôvodného stavu polovicu domu, ktorý stal na parcele č. XX do šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku alebo zaplatiť žalobcovi sumu 3.000,- eur ako náhradu za zbúraný dom do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a to s tvrdením, že v zmysle výpisu z pozemkovej knihy č. XX O. E. X.X.XXXX bola P. Q., I. E., vlastníčkou pozemkov parc. č. XX D. Č.. XX L. Q.. Ú.. Y. vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu pod por. č. P.-XX/XXX k celku, pod por. č. P. vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 42/336 k celku, na ktorých stál dom č. XX vo výmere 100 m2, ktorý žalovaná svojvoľne zbúrala, čím žalobcu obrala o polovicu domu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z rozhodnutia Štátneho notárstva zo dňa 21.5.1990, ktorým Štátne notárstvo schválilo dedičskú dohodu, podľa ktorej do dedičstva patriaci majetok pozostávajúci z podielu zo zastavanej plochy, na ktorej kedysi stál rodinný dom, ktorý však už nestojí, pretože bol zbúraný, nadobudne dedič zo zákona - syn poručiťky R. Q., V. XX.X.XXXX, otec žalobcu, ktorý takto nadobudnuté nehnuteľnosti dňa XX.X.XXXX predal žalovanej za kúpnu cenu 10.000,- Sk.

3. V odôvodnení súd poukázal i na obranu žalovanej založenú na námietke nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, ktorý ak tvrdil, že škoda vznikla jeho otcovi R. Q., V. XX.X.XXXX, v spore nepreukázal, že došlo k jeho úmrtiu a žalobca je jeho jediným právnym nástupcom a nepreukázal ani vznik škody, porušenie právnej povinnosti, príčinnú súvislosť a zavinenie.

4. Po právnom posúdení veci podľa § 420 ods. 1, 2 a 3, § 588 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol z dôvodu neunesenia dôkazného bremena na svoje tvrdenia a nepreukázania aktívnej vecnej legitímácie na jeho strane. Dôvodil pritom, že ak žalobca svoj žalobou uplatnený nárok odvodzuje z rozhodnutia Štátneho notárstva zo dňa 21.5.1990, ktorým Štátne notárstvo schválilo dedičskú dohodu, podľa ktorej do dedičstva patriaci majetok pozostávajúci z podielu zo zastavanej

plochy, na ktorej kedysi stál rodinný dom, ktorý však už nestojí, pretože bol zbúraný, nadobudne dedič zo zákona R. Q., V. XX.X.XXXX, otec žalobcu, ktorý takto nadobudnuté nehnuteľnosti dňa XX.X.XXXX predal žalovanej za kúpnu cenu 10.000,- Sk, žalobca v spore žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalobca sa stal právnym nástupcom R. Q., V. XX.X.XXXX, ktorý uzavrel žalobcom označenú kúpnu zmluvu so žalovanou formou notárskej zápisnice zo dňa XX.X.XXXX a právne nástupníctvo žalobcu nepreukazuje ani žalobcom predložená darovacia zmluva medzi R. Q., V. XX.X.XXXX D. R.I. Q., V. XX.X.XXXX ako darcami na jednej strane a obdarovaným žalobcom na druhej strane, ktorá bola uzavretá vo forme notárskej zápisnice zo dňa 29.4.1996.

5. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie aplikáciou § 255 ods. 1 CSP a poukazom na skutočnosť, že žalovaná bola v spore úspešná s žalobca bol v spore neúspešný, preto súd priznal úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

6. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý namietajúc správnosť právneho posúdenia veci prvoinštančným súdom - porušenie čl. 17 Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948 a čl. 1 Dodatkového protokolu prijatého dňa 20.3.1952, ako i čl. 10 a čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, a podľa obsahu právny záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitímácie v spore, žiadal napadnutý rozsudok zrušiť. Uviedol, že na katastri zneužili právomoc a „prepísali majetkový podiel P. Q. V. R. K.“ a že „záhrada nie je súčasťou záhumienky“, ako i že jeho otec užíval záhumienku okolo 45 rokov, on ju užíval 23 rokov a žalovaná sa obohatila na úkor E. D. X. rodiny.

7. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a priznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Zopakovala, že ak žalobca tvrdil, že škoda mala vzniknúť ešte jeho otcovi R. Q., V. XX.X.XXXX, žalobca doteraz nepreukázal, že je právnym nástupcom R. Q., V. XX.X.XXXX, t.j., že došlo k úmrtiu R. Q. a ku právnemu nástupníctvu a že žalobca je jediným právnym nástupcom R. Q., a teda svoju aktívnu vecnú legitímáciu, a nepreukázal dôvodnosť uplatňovaného nároku, nepreukázal príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti. Dodala, že aj keby nárok žalobcu bol v spore dôvodný, šlo by o nárok premlčaný, pričom zotrvala na námietke premlčania a zdôraznila, že vznesenie námietky premlčania nemožno vnímať ako uznanie nároku žalobcu, ale ide o procesnú obranu žalovanej.

8. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovanej opätovným poukazom na čl. 17 Všeobecnej deklarácie ľudských práv prijatej dňa 10.12.1948, na čl. 1 Dodatkového protokolu prijatého dňa 20.3.1952, na čl. 10 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky zo dňa 1.9.1992 zdôraznil, že majetok E. rodiny pozostával z troch nehnuteľností: fundoš, dom a záhumienka, že B. rodina kúpila fundoš a dom a záhumienku ukradla a jeho právna predchodkyňa P. Q., I. E.C. bola zbavená svojho majetku.

9. Žalovaná v duplike na vyjadrenie žalobcu vyjadrila nesúhlas s tvrdeniami žalobcu v jeho vyjadrení. Tvrdiac, že námietky žalobcu sú v rozpore s reálnym skutkovým a právnym stavom navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

10. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 19.12.2018 podčiarkol, že to, že nepreukázal, že došlo k úmrtiu otca je klamstvo a navrhol, aby dom, ktorý bol ukradnutý P. Q., I. E., bol postavený na náhradnom pozemku a aby ukradnutá záhumienka bola prepísaná na E. rodinu. Vyjadril nesúhlas s tvrdením žalovanej, že nepreukázal, že zbúraný dom bol domom číslo XX, nakoľko „šlo o dom číslo XX, zápis XX“ a pokiaľ žalovaná tvrdila, že žalobca nepreukázal, že zbúraný dom mal 100 m², žalobca zdôraznil, že všetky domy v dedine sa pred 100 rokmi stavali v rovnakých rozmeroch. Dodal, že žalovaná neodmietla dedičstvo po rodičoch, prevzala aktíva aj pasíva, a preto zodpovedá za krádež domu č. XX a záhumienky.

11. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, a to dôkazmi, ktoré žalobca na preukázanie svojich tvrdení označil, takto vykonané dôkazy vyhodnotil postupom

zodpovedajúcim úprave § 191 ods. 1 CSP, vec aj správne právne posúdil, a správne vo veci rozhodol, ak žalobu žalobcu zamietol.

13. Žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre neho priaznivé rozhodnutie, a ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o uplatnenom nároku vo vzťahu k odvolateľovi. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvoinštančného rozsudku, preto sa v súlade s § 387 ods. 2 CSP obmedzuje na konštatovanie správnosti týchto dôvodov a s poukazom na obsah odvolacích námietok žalobcu, považuje k týmto dôvodom za potrebné dodať:

14. V posudzovanom prípade z obsahu žaloby a súdneho spisu je zrejmé, že požiadavka žalobcu voči žalovanej vychádza z tvrdenia žalobcu, že v zmysle výpisu z pozemkovej knihy č. XX zo dňa X.X.XXXX P. P. Q., I. E., vlastníčkou pozemkov parc. č. XX D. Č.. XX L. Q.. Ú.. Y. vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu pod por. č. B8-42/336 k celku, pod por. č. B15 vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 42/336 k celku, na ktorých stál dom č. XX vo výmere 100 m², ktorý žalovaná svojvoľne zbúrala, čím žalobcu obrala o polovicu domu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z rozhodnutia Štátneho notárstva zo dňa 21.5.1990, ktorým Štátne notárstvo schválilo dedičskú dohodu, podľa ktorej do dedičstva patriaci majetok pozostávajúci z podielu zo zastavanej plochy, na ktorej kedysi stál rodinný dom, ktorý však už nestojí, pretože bol zbúraný, nadobudne dedič zo zákona - syn poručiťky R. Q., V. XX.X.XXXX, otec žalobcu, ktorý takto nadobudnuté nehnuteľnosti dňa XX.X.XXXX predal žalovanej za kúpnu cenu 10.000,- Sk.

15. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku plynie, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby založil na závere, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu v spore.

16. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovanej) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta. V prejednávanej veci námietka aktívnej legitímácie žalobcu bola obsiahnutá vo vyjadreniach žalovanej a prvoinštančný súd sa správne touto námietkou zaoberal a náležite usúdil, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenie, že je právnym nástupcom R. Q., V. XX.X.XXXX, ktorý uzavrel kúpnu zmluvu so žalovanou formou notárskej zápisnice zo dňa XX.X.XXXX, pretože právne nástupníctvo žalobcu nepreukazuje ani rozhodnutie Štátneho notárstva zo dňa 21.5.1990, ktorým Štátne notárstvo schválilo dedičskú dohodu, podľa ktorej do dedičstva patriaci majetok pozostávajúci z podielu zo zastavanej plochy, na ktorej kedysi stál rodinný dom, ktorý však už nestojí, pretože bol zbúraný, nadobudne dedič zo zákona - syn poručiťky R. Q., V. XX.X.XXXX, ani kúpna zmluva uzatvorená formou notárskej zápisnice zo dňa XX.X.XXXX medzi R. Q., V. XX.X.XXXX a žalovanou a ani žalobcom predložená darovacia zmluva medzi R. Q., V. XX.X.XXXX D. R. Q., V. XX.X.XXXX ako darcami na jednej strane a obdarovaným žalobcom na druhej strane, ktorá bola uzavretá vo forme notárskej zápisnice zo dňa XX.X.XXXX.

17. Tento záver súdu prvej inštancie je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, podľa ktorej dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v spore neboli preukázané jeho tvrdenia a z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je totiž umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, kedy určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola buď pre nečinnosť strany sporu v dôsledku nesplnenia povinnosti uloženej strane sporu ust. § 132 ods. 1 CSP alebo vôbec objektívne vzaté nemohla byť preukázaná, teda ak výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá.

18. Pretože v zásade platí, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu sporu, ktorá tieto skutočnosti tvrdí a vyvodzuje z nich pre seba priaznivé právne dôsledky, nemožno súdu prvej inštancie vytknúť jeho úsudok, že žalobca ním predloženými dôkazmi nepreukázal svoje tvrdenie, že je právnym nástupcom R. Q., V. XX.X.XXXX. Správnosť tohto záveru súdu prvej inštancie sa pritom žalobcovi nepodarilo spochybniť, pokiaľ žalobca v tomto smere vo svojom odvolaní jedine tvrdil, že súd porušil čl. 17 Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948 a čl. 1 Dodatkového protokolu

prijatého dňa 20.3.1952, ako i čl. 10 a čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako i že jeho otec „užíval záhumienku“ okolo 45 rokov, žalobca ju užíval 23 rokov a žalovaná sa obohatila na úkor E. D. X. rodiny.

19. Zo všetkých uvedených dôvodov možno konštatovať, že žalobcom uvádzané odvolacie dôvody a námietky nie sú opodstatnené. Napadnutý rozsudok je vecne vo výroku správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania a podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania procesne úspešnej žalovanej s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Žalobca v odvolacom konaní úspech nemal, a tak mu náhrada trov odvolacieho konania nepatrí.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).